

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
novo mesto

LETNIK XXII.

NOVO MESTO MAJ 1985

ŠTEVILKA 5

Štirideset let Gozdnega gospodarstva Novo mesto

SPOMINI NA SPLOŠNE GOSPODARSKE
RAZMERE PRI GOZDNEM GOSPODARSTVU
NOVO MESTO V LETIH 1948/49

Na povabilo direktorja sem se rade volje odzval, da ob 40. obletnici obstoja Gozdnega gospodarstva Novo mesto prispevam nekaj svojih spominov na čas, ko sem bil v letih 1948/49 v vodstvu te delovne organizacije. Pri tem sem upošteval, da so listine o načrtih in proizvodnji že zbrane v arhivu in kroniki tega GG.

Osebe in prvi vtisi

Ko sem bil julija 1948 poslan iz takratnega ministrstva oziroma glavne direkcije goz-

darstva po službeni potrebi na novo službeno dolžnost, sem vedel, da direktorsko mesto v Novem mestu ni bilo vabljivo, oziroma je bilo takrat precej razvpito, ker je bilo nekaj predhodnih direktorjev tudi zaprtih. Na ministrstvu je prevladovalo mnenje, da je GG Novo mesto precej zavoženo in večina osebja nedorasla nalogam. Zato sem že vnaprej naprosil pristojnega pomočnika, ministra Haceta, da mi po-

maga dobiti predvsem nove, čimbolj sposobne upravitelje gozdnih uprav, da bi mogli zadostiti gospodarskim nalogam, saj je GG Novo mesto zaradi svojih močnih gozdnih lesnih zalog nosilo velik delež republiškega plana gozdarstva.

Ko sem osebno spoznal uslužbenca in njihovo delo ter pomagal urediti nekaj njihovih težav, sem na svoje zadovoljstvo spoznal, da gre z večine za sposobne in delovne ljudi in da se jim godi krivica. Največ je bil za to kriv vodja personala, ki je bil površen in brezbržen. V svojih predalih je zadrževal številne pritožbe in prošnje in se izgovarjal, da so na reševanju pri ministrstvu.

Šolanega strokovnega kadra je bilo nasploh malo, le nekaj z nižjo strokovno izobrazbo, ki so se s prakso in

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

prizadevnostjo povzpeli do gozdarskega tehnika. Na GG je bil poleg mene le še en diplomirani inženir gozdarstva. Strokovnjakov je bilo torej v primerjavi s sedaj prav malo. S svojo vestnostjo in ljubeznijo do gozda in stroke pa so razmeroma uspešno obladovali tekoče naloge. Velja poudariti, da gre v Sloveniji nasploh temu tako maloštevilnemu in skromno šolanemu, toda zelo vestnemu strokovnemu kadru zasluga in priznanje, da močne sečnje v petletki niso pustile hujših posledic.

Direkcija GG se je stiskala v majhnih prostorih najete zasebne hiše v Kandiji. Ni mogla priti do svoje lastne, velike stavbe v neposredni bližini, ki jo je zasedala banka. Veni sobi smo bili poleg direktorja in sekretarja še dva šefa glavnih odsekov. Del upravnih enot direkcije GG je bil zato raztresen po mestu na štirih krajih: računovodstvo posebej, ekonomat na drugem kraju, gradbeni odsek v Bršljini in mehanizacija v Straži. Ta prostorska razmetanost vodstva GG je bila prva občutna ovira za poslovanje.

Za pomočnika direktorja je k meni prišel, oziroma bil dodeljen gozdarski tehnik Oberč, s katerim sva zelo dobro sodelovala. Imenovani je nekaj let pozneje končal tudi prvo stopnjo fakultetnega študija za gozdarskega inženirja. Sekretar je bil razgledan pravnik, dr. Prijatelj. Komercialo je vodil bivši lesni trgovec, domačin Petrič, zelo okreten in energičen pa dobrodušen človek, ki je s svojo očetovsko, toda primerno kritično besedo

(Nadaljevanje na 46. str.)

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Dijaki srednje gozdarske šole iz Postojne so pogozdovali na Podgrajski gmajni. (Slika M. Bajt)

Spomladansko pogozdovanje uspešno končano

Muhasto spomladansko vreme ni šlo na roko opravičilo pri pogozdovanju. Oviralo je pripravo tal, izkop sadik in tudi samo sadnjo. Kljub vsem težavam bomo v spomladanski sezoni pogozdili ali izpopolnili okrog 60 ha površin in posadili okrog 200.000 sadik smreke, rdečega bora, zelene bora, macesna, duglazije, javorja, oreha, hrasta in drugih listavcev. Spomladi opravljeno delo predstavlja okrog ene tretjine letošnjega načrta in je po obsegu enako kot prejšnja leta.

STANE ŽUNIČ, dipl. inž.

bodril delovno disciplino v našem okolju. Glavna strokovna sila pa je bil dipl. inž. Igo Kraut, izredno sposoben, požrtvovalen in nasploh vzoren delavec, ki je kljub svoji precejšnji starosti skrbel za načrtovanje, gojenje in urejanje gozdov in kar smo mu — dobričini — še po sili razmer naložili. Protokol je vodil mlad domačin Adamič, plansko in operativno evidenco s številnimi rokavnimi poročili, ki je skupaj z načrti požirala gore papirja, kar je bilo tipično za petletko, je vodil pikolovski, toda trmasto samosvoj Žeslin, normiranje gozdnih del pa bivši trgovec Kump. Računovodstvo je v posebnih prostorih pohvalno vodil pridni Beltram. Ekonomat s skladiščem potrebščin je v drugem delu mesta vodil spretni Malenšek, čigar iznajdljivost nam je pomagala v težavah ob pomanjkanju nekaterih materialov, zlasti ob frontnih delovnih akcijah. Gradbeni oddelek v Bršljinu je precej samostojno vodil gozdarski tehnik Pohl. Za mehanizacijo v Straži je skrbel Kogoj. Tovornjake za prevoz lesa je imela posebna organizacija Gozdarsko avtopodjetje (GAP) v Straži.

Na mesta upraviteljev najmočnejših gozdnih uprav (GU) mi je s pomočjo generalne direktije uspelo dobiti že izkušene gozdarske tehnike namesto prešibkih dotedanjih starejših logarjev, in sicer: na GU Podturn (Poljane), ki je bila najmočnejša, namesto dotedanjega logarja Turka gozdarskega tehnika Ulčarja; na GU Črmošnjice namesto dotedanjega logarja Obreze gozdarskega tehnika Avserja; in na GU Straža namesto logarja Zupančiča gozdarskega tehnika Adamiča. Na ostalih dveh GU sta ostala dotedanja upravitelja na GU Novo mesto znani partizanski polkovnik Pekarček (»Bradač«) in na GU Črnomelj izkušeni Pavlin.

Na gozdnih upravah so bili zaposleni še revirni ali rajonski logarji, večinoma usposobljeni za to delo s priučitvijo. Nekateri so se s šolanjem in pridnim delom postopoma usposobili za gozdarske tehnike, npr. Kolenc, Puhan in Gimpl,

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Vabilo

Delavci Gozdnega gospodarstva Novo mesto praznujemo letos 40-letnico ustanovitve delovne organizacije in 35-letnico uvedbe delavskega samoupravljanja. Skromna proslava ob navedenih jubilejih bo združena s proizvodnim in športnim tekmovanjem delavcev Gozdnega gospodarstva Novo mesto, ki se bo začelo

v soboto, 1. junija 1985, ob 8. uri v Padežu pri Birčni vasi (Gozdarstvo Novo mesto). Po končanem tekmovanju bo približno ob 13. uri slovesnost s podelitvijo priznanj in diplom.

Vabimo Vas, da s svojo navzočnostjo prispevate k slovesnejšemu praznovanju jubilejev naše delovne organizacije.

Nasvidenje v Padežu!

Novo mesto, 17. maja 1985

Organizacijski odbor

ki so kazali še na nadaljnji svoj razvoj.

V Straži, kamor se steka les treh najmočnejših gozdnih uprav, Podturna, Črmošnjice in Straže, je bilo tudi naše glavno zbirno skladišče lesa. To manipulacijo je vodil rutinirani Fabjan s pomočnikom Grudnom. Hlode je skladišče posredovalo naravnost tamkajšnji žagi lesnoindustrijskega podjetja (LIP) Straža, ki je bil naš največji ali glavni odjemalec. Direktor tega Lipa je bil zelo okreten Šali, s katerim sva, s polnim medsebojnim razumevanjem najinih velikih nalog, odlično sodelovala.

Druge lesne sortimente, razen hlodov, je naše zbirno skladišče oddajalo potrošnikom po železnici.

Naštete bivše gozdne uprave, ki so zajemale skupaj 19.605 ha, so današnji tozdi. Zajemale so le družbene gozdove, medtem ko je bil za zasebne gozdove poseben odsek pri okraju. Ta odsek je predvsem predpisoval in nadziral obvezne oddaje lesa iz zasebnih gozdov za delitev po načrtu in odobral sečnje za lokalno, domačo (neblagovno) potrošnjo.

Poleg gozdov je h GG spadalo tudi 892 ha kmetijskih zemljišč, ki so nam bila takrat bolj v napoto kot v korist.

Glede nameščencev GG nekaj mesecev nisem mogel na čisto, koliko je vseh, tako pomanjkljiv je bil razvid in tako površne so bile odločbe o nastavitvi. Moral sem osebno krepko poseči v reševanje osebnih zadev, ko sem občutil, kako je marsikaj odvisno od tega.

Petletka in načrtovane proizvodne naloge

Obravnavani čas spada v sredo petletke, to je 5-letnega

plana proizvodnje in načrtnega razdeljevanja proizvodov, ki je zajemal obdobje 1947 — 1951. Ta plan je pomenil napeto mobilizacijo vseh sil za obnovo v vojni porušene domovine in za dvig gospodarstva iz zaostalosti, predvsem s pomočjo razvoja industrije, vse to pa v korist krepitve narodne neodvisnosti. Zato smo se v naši stroki največ trudili za pridobivanje lesa, medtem ko je bilo gojenje in urejanje gozdov potisnjeno v ozadje in odloženo na poznejša leta.

Izkoriščanje gozdov, ki je organizacijsko večkrat prehajalo iz gozdarstva v lesno industrijo in nazaj, je bilo do konca leta 1949 v okviru gozdarstva. Nato je bilo od leta 1950 do 1953 v okviru lesne industrije, da bi se gozdarstvo lahko bolj posvetilo gojitvi in negi gozdov, ki sta bili prej zaradi pretiranega izkoriščanja zanemarjeni. Po letu 1953 pa je bilo izkoriščanje gozdov dokončno združeno z gozdarstvom, da bi lahko bolj smotrno opravljali medsebojno povezana dela, vse do gradnje in vzdrževanja gozdnih prometnic.

Ob pomanjkanju drugih blagovnih in gmotnih virov so morali gozdovi prispevati svoj velik delež, kar se navadno dogaja v takšnih stiskah. Les je rabil za neposredno uporabo pri obnovi stavb, hkrati pa je pomenil skoraj edino in najbolj izdatno protivrednost (valuto) za nakupe v inozemstvu. Zato je 5-letni plan predvideval sečnje visoko nad rednim etatom, vendar s postopnim zmanjševanjem proti koncu petletke. Toda informbirojska blokada, ki jo je od leta 1948 dalje izvajala proti nam Sovjetska zveza pod taktirko Stalina, skupaj z vzhodnim blokom, je povzročila našemu gospodarstvu nove težave in

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

narekovala gozdarstvu nove žrtve. Petletni plan sečenj je bil povečan, tako da je bil po realizaciji višji povprečno za vseh pet let za 66%, največ pa leta 1949 in sicer za 234%.

H gozdni proizvodnji v družbenem sektorju LRS, ki je bila v petletki realizirana povprečno letno s 2.470.000 m³, je treba prišteti še proizvodno v zasebnih gozdovih za načrtno distribucijo in za domačo izvenplansko potrošnjo. Znašala je okoli 2.400.000 m³. Pri tem je bila lastna poraba le ocenjena, verjetno nekaj previsoko. Tako smo v petletki izkoristili približno dvojni, takrat predvideni etat.

Slovenija je v 5-letki, s svojim lesom prispevala 26% od skupne državne proizvodnje (pri iglavcih celo 38%), čeravno je znašal njen delež po površini gozdov le 10%, po gozdnih fondih pa še nekaj manj. Imela je namreč pred drugimi republikami boljše prometno mrežo in boljšo pristopnost do gozdov, sorazmerno več iglavcev in več organizacijskih sposobnosti. (Izkoriščanje gozdov v Sloveniji v omenjeni 5-letki, oziroma v desetletju 1945 — 1954 je izčrpano prikazano v mojem članku v Gozdarskem vestniku 9-10/1955.)

Za Slovenijo je bilo breme toliko večje, ker so bili v načrt vključeni tudi zasebni gozdovi, v nasprotju z drugimi republikami, kjer delež zasebnih gozdov ni tako znan. Razumljivo, da je bilo zasebne gozdove mnogo težje obvladovati kot družbene.

Zaradi povojnega splošnega pomanjkanja je bilo vse na karte po načrtnem razdeljevanju, pa tako tudi les iz blagovne gozdne in industrijske proizvodnje.

Proizvodnja in distribucija sta bili toga planirani od zgoraj navzdol in izvajani z močnim pritiskom in ostro disciplino. Odgovorni strokovnjaki so se zavedali, da so vedno z eno nogo v zaporu.

Ob tako močnih sečnjah je razumljivo, da so se mnogi strokovnjaki po svoji strokovni vesti bali, da to vodi v uničevanje gozdov z nedoglednimi posledicami. Plašno so po eni strani opozarjali na to, po drugi strani pa so morali razume-

ti, da je takratno stanje našega gospodarstva zahtevalo skrajno napeto izkoriščanje gozdov kot nujnega vira potrebnih dobrin, da bi premostili težave in obvarovali neodvisnost. Napako pa je bilo, da so nekateri politiki sklepali, da izobraženi gozdarji ovirajo izpolnitev planskih nalog in so postavili priganjače, ki stroke niso poznali. Iz svojih izkušenj lahko trdim, saj sem iz generalne direkcije obiskoval vse gozdarske orga-

nizacije na terenu, da je bilo med gozdarji nad 90% vestnih in poverjenim nalogam vdanih ljudi. Treba pa je priznati tudi, da so energični in smeli ukrepi vodilnih državnih organov pripomogli k nekaterim dosežkom, ki so se nam zdeli skoraj nedosegljivi. To je povečevalo zaupanje v postavljene cilje.

(se nadaljuje)

Prof. ZDRAVKO TURK
dipl. gozd. inž.

Varnost pri delu

Oseba varovalna sredstva.

— Oskrba sekačev z osebnimi varovalnimi sredstvi za zavarovanje slušnih organov (glušniki, čepi) in rok (roka-vice, ki delno zmanjšujejo tresljaje motornih žag, predvsem pa so pomembne tople roka-vice za delo v hladnejših letnih obdobjih). Žal pa se glušniki domače proizvodnje, ki so nameščeni na čelade in jih je mogoče dobiti v zadnjih dveh letih, že po krajšem času uporabe pokvarijo, njihova cena pa je precej višja od cene čelade. Ker uvoz ni mogoč, dajemo na razpolago tudi varovalne čepe, ki pa jih delavci le neradi uporabljajo.

— Postopno odpravljanje oz. zmanjševanje obsega tistih elementov dela, ki terjajo večji fizični napor (npr. lupljenje iglavcev opuščamo, če gre les takoj v predelavo). Vendar pa ima ta ukrep tudi svojo negativno plat, ki je v tem, da z odpravljanjem ročnega lupljenja lesa povečujemo delež dela z motorno žago. Na srečo pa proučevanja gozdarskih strokovnjakov kažejo, da kljub temu učinkoviti delovni čas dela z motorno žago ne presega mak-

simalno dopustnega, ki znaša pri 8-urnem dnevnem delu okrog 150 minut.

— Skrajševanje dnevnega delovnega časa sekačev kot varnostni ukrep je v praksi dejansko že realiziran, saj po študiji dr. Rebule z gozdarske fakultete sekači prebijejo na delovišču povprečno 6 ur in 17 minut, 103 minute pa porabijo za »prepozen« prihod na delovišče oz. »prezgoden« odhod z delovišča. Ker so nagajevani po učinku, z določeno dnevno normo, že v tem, samovoljno skrajšanem delovniku dose-gajo normo in jo tudi prese-gajo. Očitno gre pri tem za normalno reakcijo delavcev pri težkem fizičnem delu, za katerega je značilno, da je delovni učinek v 7. in 8. uri dela zanemarljivo majhen. Če bi želeli doseči, da bi sekači prebili na delovišču vsaj 8 ur, bi bilo smotno, da bi zadnji dve uri porabili za opravljanje lažjih fizičnih del, za vzdrževanje orodja ipd.

— Uvajanje skupinskega dela sekačev in traktoristov pri spravilu lesa je še v fazi preizkušanja. Zaželeno je, da bi se uveljavilo, saj bi pri tem prihajalo do pogostejšega menjava-

nja dela v okviru skupine. Seveda pa morajo biti v tem primeru vsi delavci usposobljeni za sekaška dela in za delo s traktorjem.

— Občasno premeščanje sekačev na druga dela je zaenkrat le deloma izvedljivo in pogosto odvisno od sezone-skega značaja drugih del (npr. pogozdovanja) in od števila redno zaposlenih delavcev pri gozdnogojitvenih, cestarskih in drugih, nesekaških delih pri posamezni TO. Če ti delavci, med katerimi so invalidi oz. ljudje z zmanjšano ali omejeno delovno sposobnostjo, v večini uspejo opraviti taka, letno načrtovana dela, za sekače takih del zmanjkuje. Deloma je take začasne zaposlitve na nesekaških delih možno organizirati samo z izmenjavo delavcev med posameznimi TO in če ne gre pri tem za medsebojno preveč oddaljene TO.

Naša skodlarja sta se izkazala

Konec marca je imela turistična agencija Kompas v okviru mednarodnega sejma Alpe — Adria na gospodarskem razstavišču tiskovno konferenco. Na njej je tudi Dolenjska prikazala svojo turistično ponudbo. Za popestritev je naš Alojz Serini, ki je tudi predsednik Dolenjske turistične zveze, pregovoril naša stara izdelovalca skodel Rudolfa Kapša iz Starih žag in Ignaca Finka iz Podturna, da bi pokazala, kako se ta reč izdeluje. In tes je prisleda k nam v kombi s turističnimi delavci.

Po končani predstavitvi turističnih možnosti je tovariš Serini povedal po mikrofoni: »Sedaj pa bosta dva stara delavca, ki sta prišla prav iz Kočevskega Roga, pred nami naredila nekaj skodel. Te še sedaj uporabljajo za prekrivanje streh na barakah legendarne Baze 20.«

Že ko sta vstopila, sta pri številnih novinarjih in predstavnikih organizacij požela velik aplavz. Prišla sta namreč v popolni delovni opravi, to se pravi z nahrbtnikom, polnem raznega orodja. V njem pa je bila, kot mi je Nace kasneje zaupal, tudi klobasa in liter »domačega vina«, kot velevala tradicija.

Ročno sta se lotila dela in v kratkem času, 20 minutah, naredila vsak po 24 skodel. Fotoreporterji so slikali, neki novinar pa se je zmenil celo za intervju z njima. Narejene skodel so bile takoj oddane Kompas.

»Če bi delala tako tudi doma, bi vsaj za dvakrat preko-

Ob vsem tem pa velja ome-niti še dejstvo, da sekači v glavnem neradi opravljajo druga dela, ker se boje, da zaradi tega ne bi dosegli pogojev za benefikacijo delovne dobe. Taka dilema prav gotovo ni umestna, ker gre za vprašanje zdravja, ki mora biti naša prva skrb.

— Gozdarji imamo dobro urejeno posebno splošno-varnostno zakonodajo. V letu 1976 smo podpisali jugoslovanski samoupravni sporazum o življenjskih in delovnih razmerah delavcev v gozdarstvu, 1979. leta pa smo dobili republiški pravilnik o varstvu pri delu v gozdarstvu. V okviru naše DO imamo še interni samoupravni sporazum o varstvu pri delu, ki obravnava organizacijo, naloge in odgovornosti pri izvajanju varstva pri delu.

Bogo Špiletič, varn. inž.
(Nadaljevanje prihodnjici)

račila normo«, sem ju podražil.

»Doma sva jih delala pozimi, na prostem, ko imaš trde prste. Pa tudi les sva izbrala najboljše,« se ni dal ugnati Nace.

Po končani demonstraciji smo se porazgubili na razne konce. Največ pa smo se le zadrževali okoli razstavnega prostora Dolenjske turistične zveze. Le obeh skodlarjev ni bilo nikjer videti.

»Najbrž nas že nestrpno čakata pri avtomobilu,« se je čez kakšne tri ure domislil Serini.

Pohiteli smo tja, daleč za razstaviščne prostore, kjer smo zjutraj parkirali naše vozilo. In glej, za nekim vogalom zagledamo zanimiv, nepozaben prizor.

Rudl in Nace sedita, obkrožena z nekaj gledalci, in spet izdelujeta skodel iz še preostalega lesa. Ob njiju se je našel tudi vrček črnega piva.

»Tovariš upravielj,« mi reče veselo in sumljivo zgovorno Nace, skodel grede za med! Vsak bi rad imel dve ali tri, za ptičnico ali mali kozolček.«

Seveda sploh nismo več vprašali, če jima je bilo dolgčas.

»Pa sta imela kakšno tremo na nastopu?« se pozanimam med vožnjo domov.

»Sploh ne,« pove Nace. »Le malo bolj debele skodel sva delala, se mi zdi. Kaj praviš Rudl?«

Ta pa ni hotel niti tega priznati.

Slavko Klančičar, dipl. inž.

Spomladansko pogozdovanje je uspešno zaključeno. (Slika M. Bajt)

NOVI ZAKON O UGOTAVLJANJU IN RAZPOREJANJU CELOTNEGA DOHODKA

V prvem trimesečju 1985 smo sestavljali periodični obračun v skladu z novim zakonom o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka in z novim zakonom o amortizaciji družbenih sredstev. Ta dva nova zakona prinašata precej sprememb v obračunski sistem.

Tako zakon o celotnem prihodu določa drugačno financiranje delovne skupnosti skupnih služb. Do sedaj so se skupne službe financirale iz dohodka tozgov, sedaj se materialni stroški DSSS financirajo iz materialnih stroškov tozgov, medtem ko se drugi stroški DSSS plačujejo iz dohodka tozgov.

Regres za prehrano se krije po novem zakonu iz materialnih stroškov, medtem ko se je po starem zakonu del regresa za neproizvodne delavce plačeval iz sredstev sklada skupne porabe, za proizvodne delavce pa iz materialnih stroškov.

Novi zakon prinaša tudi obvezno revalorizacijo (sedanjo vrednost) zalag surovin, materiala in nedovršene proizvodnje. Z revalorizacijo zalag moramo sproti zagotavljati obratna sredstva za financiranje zalag. Rezultati revalorizacije zalag se namreč neprenehno vnašajo v poslovni sklad. Prej je bilo treba sredstva za financiranje zalag zagotavljati ob delitvi dohodka.

Tudi novi zakon o amortizaciji prinaša z gozdarstvo SR Slovenije precejšnje spremembe. Do sedaj smo obnovo in nego gozdov plačevali iz prispevka za biološka vlaganja od območnega sisa za gozdarstvo. Sedaj predstavljajo sredstva za biološka vlaganja redno amortizacijo, ki se pokriva iz celotnega prihodka.

Zaradi teh sprememb v obeh zakonih je otežkočena primerjava letošnjih z lanskimi poslovnimi rezultati, kajti glavni kazalci lanskega poslovnega rezultata, kot so celotni prihodek, dohodek in čisti dohodek, so ostali nespremenjeni.

Letošnji uspeh v prvem trimesečju je zelo ugoden. Čeprav smo imeli zelo mrzlo zimo, smo proizvedli več, kot v enakem obdobju preteklega leta.

V družbenih gozdovih smo pridobili 36.774 m³ lesa, kar je za 15% več kot v lanskem primerjanem obdobju, prodaja v družbenem sektorju znaša 26.957 m³ lesa, kar je za 20% več kot lani.

Proizvodnja in odkup v zasebnem sektorju znašata 10.412 m³ lesa, (110% več kot

lani). Iz zasebnih gozdov smo prodali 8.752 m³ lesa, kar je za 73% več kot v lanskem trimesečju. Prodaja v obeh sektorjih je bila večja za 30%. K dobremu poslovnemu rezultatu so prispevale svoj delež tudi višje dosežene prodajne cene, ki so, glede na lansko prvo trimesečje, bile višje za 95%.

Celotni prihodek, ki smo ga dosegli 589 milijonov din, je za 131% večji od lanskega leta.

Poslovni uspeh Gozdnega gospodarstva v prvem četrtletju 85

Zap. št.	Elementi	Doseženo od 1.1.84-31.3.84	Načrt 1985	Doseženo od 1.1.85-31.3.85	Indeks dos.85/84	Indeks 85/načrt
1.	Celotni prihodek	254.949.007	3.310.430.000	589.420.957	231	18
2.	Materialni stroški	99.317.363	1.531.418.000	255.031.096	257	17
3.	Amortizacija	19.817.741	123.805.000	71.872.804	363	58
4.	Dohodek /1-2-3/	135.813.903	1.655.207.000	267.863.962	197	16
5.	Obveznosti iz dohodka	56.815.967	621.974.000	69.313.302	122	11
6.	Čisti dohodek /4-5/	78.997.935	1.033.233.000	204.267.171	259	20
7.	Za osebne dohodke	62.815.088	622.576.000	106.006.824	169	17
8.	Za sklade /6-7 ali 10+11+12+13/	34.022.568	410.658.000	115.357.101	339	28
9.	Izguba	17.839.721	-	28.160.171	158	-
10.	Za poslovni sklad	25.536.890	249.955.800	95.486.760	374	38
11.	Za rezervni sklad	3.802.640	63.175.200	9.676.642	254	15
12.	Za sklad skup. porabe - prosti del	2.923.361	64.498.081	6.185.519	212	10
13.	Za sklad skup. porabe - stanov. del	1.759.676	33.028.919	4.008.179	228	12
14.	Povprečno štev. zaposlenih	706	735	754	107	103
15.	Povprečni neto OD	23.543	51.528	38.863	165	75
16.	Izpl. sred. skup. por. - prosti d.	-	-	-	-	-

Zap. št.	Elementi	GG SKUPAJ	TOZD NOVO MESTO	TOZD STRAŽA	TOZD PODTURN	TOZD ČRMOŠNJICE	TOZD ČRNOMELJ
1.	Celotni prihodek	589.420.957	84.102.820	102.492.257	75.966.298	41.211.264	37.738.344
2.	Materialni stroški	255.031.096	29.990.518	20.675.923	16.680.439	14.612.369	11.621.710
3.	Amortizacija + biol. am.	71.872.804	7.930.705	12.245.235	11.708.639	7.814.460	5.743.129
4.	Dohodek /1 - 2 - 3/	267.863.962	46.181.597	69.571.098	47.577.219	18.784.434	20.373.505
5.	Obveznosti iz dohodka	69.313.302	10.096.295	11.142.065	13.335.202	5.852.339	5.705.085
6.	Čisti dohodek /4 - 5/	204.267.171	36.085.302	58.429.033	34.241.937	12.932.095	14.668.419
7.	Za osebne dohodke	106.006.824	11.857.437	13.985.526	12.411.273	9.722.571	11.619.470
8.	Za sklade /skupaj/	115.357.101	24.227.864	44.443.507	21.830.663	3.209.523	3.048.949
9.	Izguba	28.160.171	-	-	-	-	-
10.	Za rezervni sklad	9.676.642	1.847.264	2.782.844	1.903.089	751.377	814.940
11.	Za poslovni sklad	95.486.760	20.988.124	40.326.733	18.600.127	1.485.515	979.743
12.	Za sklad skupne porabe /prosti del/	6.185.519	808.000	776.000	736.000	552.000	736.000
13.	Za sklad skupne porabe /stanov. del/	4.008.179	584.476	557.930	591.447	420.631	518.265
14.	Povpr. št. zap. po st. konec m.	688	101	97	92	69	92
15.	Povprečni neto OD	38.863	36.048	39.496	38.535	39.621	30.375

Zap. št.	Elementi	TOZD TRANS. IN GR.	TOZD VRT. IN HORT.	TOK NOVO MESTO	TOK ČRNOMELJ	TOK TREBNJE	DSSS
1.	Celotni prihodek	42.156.277	19.925.108	83.073.429	43.549.518	32.931.241	26.274.396
2.	Materialni stroški	28.257.710	11.992.629	54.025.520	45.131.964	13.931.332	8.110.977
3.	Amortizac. + biol. A.	10.690.845	559.068	7.164.076	3.764.460	2.783.724	1.468.461
4.	Dohodek /1-2-3/	3.207.271	7.373.410	21.883.832	-	16.216.184	16.694.958
5.	Obveznosti iz dohodka	6.248.141	1.914.657	4.831.083	2.676.092	3.706.764	3.805.497
6.	Čisti dohodek /4-5/	-	5.458.753	17.052.749	-	12.509.420	12.889.460
7.	Za osebne dohodke	11.086.698	5.174.305	8.730.532	6.010.055	4.828.358	10.580.594
8.	Za sklade skupaj	-	284.447	8.322.216	-	7.681.061	2.308.866
9.	Izguba	14.127.117	-	-	14.033.054	-	-
10.	Za rezervni sklad	-	53.127	875.353	-	648.647	-
11.	Za poslovni sklad	-	-	6.572.103	-	6.534.412	-
12.	Za skl. skupne porabe /prosti del/	-	-	472.000	-	288.000	1.817.519
13.	Za skl. skupne porabe /stanov. del/	-	231.320	402.760	-	210.002	491.347
14.	Povpr. št. zap. po st. konec meseca	70	34	59	45	36	59
15.	Povprečni neto OD	42.172	38.692	38.706	35.209	37.307	47.514

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

trimesečnega celotnega prihodka. Pri ugotavljanju celotnega prihodka novi zakon o ugotavljanju in delitvi celotnega prihodka in dohodka ni prinesel bistvenih sprememb za našo DO.

Materialni stroški so doseženi v višini 255 milijonov din

(157% več). Primerjava materialnih stroškov z lanskim letom je otežkočena zaradi prej opisanih sprememb v obračunskem sistemu. Amortizacije je zbrane za 72 milijonov din, kar je za 263% več kot lani. V amortizaciji je letos zapopadeno 40 mi-

lijonov biološke amortizacije, tako da znaša tehnična amortizacija 32 milijonov din, kar je primerljivo, in znaša 61% več kot lani. Dohodek je tudi slabo primerljiv z lanskim. Znaša 268 milijonov din in je za 97 odst. večji. Obveznosti so večje za 22 odstotkov.

Čisti dohodek, ki ga izkazujemo v znesku 204 milijonov din, je primerljiv z lanskim letom (Večji za 159%).

Za osebne dohodke smo namenili 106 milijonov din (69% več). Povprečni osebni dohodek znaša 38.863 din, kar je povečanje za 65% ali pa 18% več, kot znaša povprečni osebni dohodek v celem letu 1984. Glede na to, da so bili doseženi ugodni poslovni izidi in z ozirom na letošnji načrt oseb-

nih dohodkov, smo s 1. aprilom 1985 sklenili povečati osebne dohodke za 20 odst.

Za sklade smo namenili v prvem trimesečju 115 milijonov din, kar je za 239% več kakor lani. Izgubo imata tozdar Transport in gradnje in tok Gozdarstvo Črnomelj, v skupnem znesku 28 milijonov din. Lani smo v prvem trimesečju 1984 ugotovili izgubo pri petih tozdar in tokih. Izguba, ki je ugotovljena v prvem trimesečju 1985, je posledica sezonskih vplivov, ki pa so najmočnejši prav v prvem trimesečju. Zato ocenjujemo, da bo poslovanje gozdnega gospodarstva ugodno tudi v prihodnje.

MILAN DRAGIŠIČ,
dipl. oec.

Proizvodnja in odkup do konca aprila 1985

			Iglavci	Tehnika listavcev	Goli	Prostor. les	SKUPAJ
TOZD NOVO MESTO	Načrtov.	m3	3.720	7.023	5.359	4.311	20.413
	Doseženo	m3	839	2.608	2.793	2.232	8.472
	%		23	37	52	52	42
TOZD STRAŽA	Načrtov.	m3	9.403	9.236	4.038	4.284	26.961
	Doseženo	m3	3.721	4.993	2.273	2.176	13.163
	%		40	54	56	51	49
TOZD PODTURN	Načrtov.	m3	20.485	4.367	5.477	4.234	34.563
	Doseženo	m3	7.619	1.872	2.062	985	12.538
	%		37	43	38	23	36
TOZD ČRMOŠNJICE	Načrtov.	m3	9.622	9.812	4.628	2.868	26.930
	Doseženo	m3	2.561	3.262	2.179	1.110	9.112
	%		27	33	47	39	34
TOZD ČRNOMELJ	Načrtov.	m3	3.837	4.943	7.873	5.422	22.075
	Doseženo	m3	1.003	1.686	1.942	3.551	8.182
	%		26	34	25	65	37
TOK TREBNJE družbeni	Načrtov.	m3	321	425	812	599	2.197
	Doseženo	m3	247	93	813	13	1.166
	%		77	22	101	2	54
SKUPAJ DRUŽBENI	Načrtov.	m3	47.388	35.806	28.187	21.718	133.099
	Doseženo	m3	15.990	14.514	12.062	10.067	52.633
	%		34	41	43	46	40
TOK NOVO MESTO	Načrtov.	m3	7.000	12.360	4.880	10.340	34.580
	Doseženo	m3	1.644	3.756	749	1.101	7.250
	%		23	30	15	11	21
TOK ČRNOMELJ	Načrtov.	m3	1.040	14.910	4.760	2.590	23.300
	Doseženo	m3	811	6.141	1.453	206	8.611
	%		78	41	31	8	37
TOK TREBNJE	Načrtov.	m3	1.950	3.850	1.500	3.100	10.400
	Doseženo	m3	483	1.173	192	336	2.184
	%		25	30	13	11	21
SKUPAJ zasebni gozdovi	Načrtov.	m3	9.990	31.120	11.140	16.030	62.280
	Doseženo	m3	2.938	11.070	2.394	1.643	18.045
	%		29	36	21	10	29
SKUPAJ GG	Načrtov.	m3	57.378	66.926	39.327	37.768	201.379
	Doseženo	m3	18.928	25.584	14.456	11.710	70.678
	%		33	38	37	31	35

Gozdnogojitvena dela do konca aprila 85

Sif.	Naziv	Plao.	Pogo. GOZDOVANJE				SKUPAJ
			Real.	Os. n.	So. n.	Na. n.	
			%	%	%	%	
01 TOZD NOVO MESTO	Plao.	18,87	176,60	213,35	408,82		
	Real.	5,00	9,70	7,60	22,30		
	%	26,5	5,5	3,6	5,4		
02 TOZD STRAŽA	Plao.	8,15	73,27	281,13	362,55		
	Real.	5,37	13,71	139,27	157,35		
	%	65,9	18,7	49,2	43,4		
03 TOZD PODTURN	Plao.	30,10	101,20	102,20	233,50		
	Real.	12,00	31,70	2,00	45,70		
	%	39,9	31,3	1,9	19,6		
04 TOZD ČRMOŠNJICE	Plao.	13,40	63,50	100,00	175,00		
	Real.	4,50	3,00	26,20	33,70		
	%	33,6	4,7	26,2	19,0		
05 TOZD ČRNOMELJ	Plao.	21,00	252,95	325,00	598,95		
	Real.	1,34	14,86	81,50	67,70		
	%	6,4	5,9	25,1	16,3		
13 TOK TREBNJE-SLP	Plao.	2,00	28,85	8,25	39,10		
	Real.	0,50	1,30	2,15	3,95		
	%	25,0	4,5	26,1	10,1		
SLP	Plao.	93,52	696,37	1.029,93	1.819,82		
	Real.	28,71	74,27	257,72	360,70		
	%	30,7	10,7	25,0	19,6		
11 TOK NOVO MESTO	Plao.	39,19	187,85	191,80	418,84		
	Real.	11,91	2,60	36,22	50,73		
	%	30,4	1,4	18,9	12,1		
12 TOK ČRNOMELJ	Plao.	45,66	127,30	115,60	288,56		
	Real.	15,19	21,02	12,85	49,06		
	%	33,3	16,5	11,1	17,0		
13 TOK TREBNJE-ZS	Plao.	10,20	80,10	78,30	168,60		
	Real.	0,90	21,20	16,60	38,70		
	%	8,8	26,5	21,2	22,9		
ZS	Plao.	95,05	395,25	385,70	876,00		
	Real.	28,00	44,82	65,67	138,49		
	%	29,5	11,3	17,0	15,8		
GG SKUPAJ	Plao.	188,57	1.091,62	1.415,63	2.695,82		
	Real.	56,71	119,09	323,39	499,19		
	%	30,1	10,9	22,8	18,5		

V Podgrajski gmajni smo jeseni 1984 za poizkus smreki posamič primešali nekaj velikoigličastih jelk (*Abies grandis*). (Slika M. Bajt)

Včasih mislimo, da so gozni delavci samotarji, vase zaprti ljudje. Matija Vidic, ki sem ga obiskal na njegovem domu v SUhorju pri Podturnu, tak prav gotovo ni. Prijazno me je sprejel in prijetno sva se pogovorila.

Njegova hiša stoji ob robu roških gozdov. Ob začetku pogovora se je Matija, ki je polovico svojega življenja prebil v gozdu, čudil, kako hitro je vse minilo od takrat, ko je še kot otrok gozd sprejel za svoj drugi dom. Ko se je spominjal preteklih dni, je zaživel v drugačnem svetu, nedotaknjemem od zunanjega trušča. Vzdušje gozdnih prostranstev živi v njem še naprej, pa čeprav je že kar dolgo, odkar je odložil sekuro in žago amerikanko.

Za življenje se je učil od narave, s pametjo in srcem je zajemal od nje. Mlajši gozdarji Matije Vidica ne poznajo, saj je že leta 1969 odšel v pokoj s 37 leti delovne dobe.

Rodil se je leta 1911 v kajžarski družini na Zajčjem vrhu pod Gorjanci. Spominja se revščine iz prvih otroških let. »Kako je bilo takrat si lahko predstavljamo le jaz in moji vrstniki, ki smo zajemali iz ene skleda, če je v njej sploh kaj bilo.« Družinska skleda v vsaki kajžarski hiši. »Ne spominjam se, da bi kdaj jedel iz krožnika,« pravi.

Oče je bil zidar in pozimi, ko ni bilo dela, je otrokom pripovedoval pravljice, ki so se skoraj vse nanašale na Gorjance, na gozdove in na skrivnostno življenje v njih. »Poslušal sem jih z velikim veseljem in spodbujale so mojo domišljijo.« Pozneje, ko je že vihtel sekuro v Gorjancih, se je šele zavedel, kako lepo in preprosto so jih vzgajali starši. Ob povestih in pravljicah je bilo lažje prenašati pomanjkanje hrane. V gozd je že začel zahajati, če ne pogosteje, vsaj ob nedeljah, ko ni bilo dela in so ljudje počivali. Pod okriljem gostih krošenj se mu je odpiral nov, drug svet, ki ga je pomirjal in plemenil. Opazoval je divjad in ptice ter spoznaval njihovo življenje in nagon

Ko sva se pogovarjala, je Matija razmišljal, kako razli-

čna so hotenja in življenjske poti.

Trinajst let je bil star, ko so ga vzeli v »partijo« delavci, ki so sekali v Radohi. Starejšim se je zdel za svoje leta kar dosti močan. Pridobil jih je zase tudi zato, ker se je že prej, ko so ob sobotah prihajali z dela, rad družil z njimi. Ob večerih so vedno na vasi tudi zapeli z lepo ubranimi glasovi. Nekega takega večera so sklenili, da ga bodo drugo jutro vzeli s seboj na delo. »Glej, da boš zjutraj pripravljen,« mu je rekel vodja skupine. Dolgo ni mogel zaspati. Mati mu je pripravila popotnico in težko obloženi so krenili v radoške gozdove. »Bilo je čudovito avgustovsko jutro. Listje se je bleščalo v prvem jutranjem svitu in boža-

lo nas je čisto ozračje. Bilo nam je lepo, kot da gremo v planine in ne na težko delo.« Matijo je vendarle čudno sladko zbolelo srce. To jutro se je pravzaprav — trinajst let star — poslavljaj od otroštva. Med potjo so počivali, saj so bili obloženi z orodjem in hrano za štirinajst dni. Do opoldneva so si komaj vse uredili, tudi zasilno bivališče, ki so ga pokrili s smrekovim lubjem.

Delovišče je bilo obširno. Velike in košate bukve so že ležale na tleh, hlodovino so razkrojili delavci pred nami. Matijevo »partijo« je čakalo naporno delo. Iz še uporabnega lesa so žagali in cepili meterska drva. Tega dne ne bo pozabil do smrti. Dobil je krvave žulje, ko je od ranega jutra do večera vihtel sekuro in leseni bet, kakor tovariši, toda on je bil novinec in takega dela še ne vaju. Drugi dan je drva zlagal. Tudi za to je potrebna izurjenost. Drva so morala biti zložena natančno, ker bi jim jih prevzemalec drugače ne prevzel. Od prostorninskega

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

metra, za ročno razžagovanje, kalanje in zlaganje, so dobili štiri dinarje.

»Glejte fantje,« je dejal zvečer ob ognju vodja skupine, »dosti smo naredili in če bo šlo tako naprej, bomo pred prvim snegom delo končali. Saj veste, kako težko je delati metre v snegu. Ti, fant, pa si se dobro izkazal in vem, da boš postal pravi gozdar.«

V radoških gozdovih so bili takrat do prvega snega. Pretočili so mnogo znoja in nacepili več sto metrov drv. Avgusta in septembra je bilo zelo vroče. Listje v krošnjah je od gorkote migotalo, čeprav ni bilo vetra. Vstajali so zgodaj, ob prvem svitu. Zato pa so okrog poldneva v najhujši vročini poležali v senci dreves. Matijo so zadožili za brušenje sekir. Vodja »partije« ga je naučil brusiti sekire in žage amerikanke. Dobro nabrušena sekira je morala odrezati las. »Potrudil sem se, kar se je dalo, ker sem tudi sam hitro uvidel, kako z lahkoto lahko človek dela, če je orodje dobro nabrušeno. Kaj hitro sem se tudi navadil, da s sekuro nisem zadeval v kamenje. Z dobro nabrušeno sekuro v krepkih in spretnih rokah se je dalo veliko narediti. Vsak zamah je moral zadeti v polno.«

Ko mi je Matija vse to pripovedoval, sem čutil, kakor da se je povrnil v tiste čase.

»Pa da ne boš mislil, da se je delodajalec takrat kaj brigal za to, kakšno orodje smo imeli. O kakršnikoli zaščiti ni bilo govora. Gozdni delavci smo bili prepuščeni sami sebi, le gozd, ki smo ga dodobra spoznali, je bil naš zaveznik in prijatelj. Govorim ti, kako pomembno za delo sta dobro nabrušena sekira in žaga. Poznal sem ljudi, ki so se podajali v gozd s slabo urejenim orodjem in brez znanja. Nekateri so se tudi smrtno ponesrečili. Kdo je kaj dal njihovim družinam? Žaga amerikanka je morala biti nabrušena tako, da sta jo dva večča delavca zlahka vlekla. Brušenja orodja sem se tako izučil, da sem ga brusil tudi, ko sem postal vodja skupine. Tudi od kakovosti žage in od tega kakšno 'pot' je imela, je bilo veliko odvisno. Zvita ni smela biti. Marsikak, sedaj mlad sekač, prave amerikan-

Pogled v novo in bolje opremljeno mehanično delavnico za popravilo motornih žag. Na sliki vodja delavnice Dane Novak in mojstra Rajko Bele ter Vinko Sprajcar. (Slika Mirko Bajt)

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

ke, ki je morala biti razperjena drugače za trd, kakor za mehkah les, še videl ni. Sam sem bil tako natančen, da sem vedno po končanem delu zobe žage pokril z zaščitnim lesom. Ko že govorimo o gozdarskem orodju, moram omeniti še znameniti bet (šnegelj), brez katerega ni mogla biti nobena gozdarska skupina. Najboljši so bili tisti iz črnega gabra. Iz izkušenj smo vedeli, koliko mora biti težak in kako nasajen. Imeli so še različne lesene zagozde, ki so bile boljše od železnih in predvsem varnejše. Cepin je v pravih rokah odlegel za več ljudi. Takrat smo poznali tudi (knajp) obračalko, kos prikrivljenega naostrenega železa, nasajenega na dolg močan kol. Z njim si lahko obrnil debel hlod. Žage smo od časa do časa namazali z lojem, zlasti pa takrat, da bi ne zarjavele.

Domov smo hodili poredkoma. Koliko dragocenega in nič plačanega časa bi izgubili! V bivališčih pod smrekovim lubjem smo si uredili ležišča iz stelje in smrekovih vej. Sedaj, ko spim na modernih žimnicah, pa vendar ne morem pozabiti tistih naših postelj.

Kot da so grofovska ali kraljeva ležišča, tako prijetno je bilo spati na njih. Mislim, da je dobremu spancu ob utrujenosti (toda tudi od prevelike utrujenosti ne moreš zaspati) pomagalo čisto ozračje polno gozdnih dišav. Včasih se mi je dozdevalo, da sem nekje v raju ali vsaj blizu njega. Ta, ki pravi, da je v gozdu ponoči tišina, se moti. Če sem se včasih ponoči prebudil, so moja ušesa zaznala množico šumov. Ponavadi smo ob naši „spalnici“ kurili ogenj, ki tudi ponoči ni ugasnil. Ob hladnih in deževnih dneh nas tako ni mrazilo. Svit ognja ponoči v gozdu pa je deloval nekako pomirjajoče in je dajal občutek varnosti.

Tisto zimo smo bili potem, ko smo končali v Radohi, le malo časa doma. Svoj zaslužek sem dal materi, da me je vsaj za silo oblekla. Prehitro so minili večeri, ki so nas združevali v petju in vasovanju. Nek večer je prišel k nam vodja skupine in dejal: „Matija, za jutri zjutraj se pripravi. Gremo v Količe na Pogorelskem hribu, delat za zagrebško banko.“

(Se bo nadaljevalo)

ANTON VIRANT

Sušenje smreke

Leta 1980 smo opazili v GG enoti Poljane na področju kočevskega Roga še enega škodljivca, ki ga verjetno ne bomo smeli omalovaževati. Pričeli so se sušiti vrhovi posameznih smrek. To sušenje se nadaljuje z vrha navzdol. Prvi pojav je kak meter dolg suh vršiček, postopoma pa se osušenost nadaljuje tudi do 4 m in več. Redki so primeri, da bi se posušila cela krošnja. Za to sušenje so bolj ogroženi osebki, ki so posamezno primešani z drugimi drevesnimi vrstami, kakor pa čisti smrekovi sestoji.

Navedene škode še niso raziskane. Po mojih izkušnjah

gre za malega smrekovega lubadarja, ki prezimi v vseh svojih razvojnih stopenjeh pod lubjem in nadaljuje škodo v naslednjem letu, ob zanj ugodnem vremenu. Preneha takrat, ko postane lubje predebilo, ker napadeno drevo nudi odpor, če je še dovolj pri moči.

V letih od 1980 do 1984 je bilo na območju GG enote Poljane od tega škodljivca poškodovanih okoli 120 ali 250 m³ smrek. Večino smo posekali Tiste smreke, ki pa niso bile premočno poškodovane, še nadalje rastejo v sestoji.

BOŽO MIKLIČ

Posnetek je bil narejen spomladi leta 1981 v oddelku 108 Podstenice. Smreka se je pričela sušiti že 1980. To leto je obilno obrodila. Zaradi opažanja, kako se bo poškodba razvijala (sušenje)? tega drevesa nismo posekali. (Tekst in slika Božo Miklič)

Na fotografiji je ista smreka kot na prejšnji, posneta spomladi 1985, to je 4 leta pozneje. Leta 1984 se sušenje ni nadaljevalo. Štiri metre dolg vrh se je posušil in se odlomil v zimi 1984/85. Pod suhim vrhom je sedaj venec zdravih vej, iz katerih poganja več poganjkov, ki hočejo nadomestiti vlogo vrha iz časov sklepamo, da le ni potrebno drevesa posekati takoj, ko se prične sušiti vrh, posebno še zato ne, ker gre za osebke, ki so primešani drugim drevesnim vrstam in so zaželeni pri naravni obnovi. (Tekst in slika Božo Miklič)

Prvi znaki napada. Smreke so pred napadom zdrave in dobro priraščajo. Odd. 26 Podstenice. (Tekst in slika Božo Miklič)

Novice iz Podturna

18. aprila sta se oglašila pri nas direktor tozda Gozdarstvo Pugled inž. Edo Čermelj in vodja službe za gojenje in varstvo gozdov pri GG Kočevje inž. Janez Andoljšek. V drevesnici sta si ogledala sadike, ki so bile pripravljene za izkop. Kupila sta 12.000 sadik ekstra in prve kakovosti.

GG Postojna je vzel v naši drevesnici 100.000 sadik smreke, prav tako najboljših. Pred tem si je sadike ogledal inž. Veselič. Vsem zunanjim kupcem smo sadike zaračunali po ceniku drevesnice Mengeš, to je po nižji ceni, kot velja za domače.

15. aprila je gozdno tehnično osebje našega tozda izkoristilo deževno vreme za obisk kranjske sejmice. Ogleдали smo si kmetijske gozdarske stroje. Letošnja prireditelj je pokazala pašo v gozdu.

Spomladi smo v drevesnici izkopali že 151.750 sadik smreke. za pogozdovanje. Doma

smo jih porabili 35.650, drugim temeljnim organizacijam našega GG smo jih oddali 2700, ostalim kupcem pa kar 113.400.

27. aprila sta se iz stavbe na Podstenicah odselila naša upokojenca, zakonca Matijević. Stipe je bil še sredi lanskega leta voznik, Ljubica pa delavka pri gojenju gozdov. Zaradi številnih konj in ostale živine smo jima dovolili prebivanje v naši stavbi še do konca aprila letos. Kljub temu da sta se dolgo odpravljala domov, pa sta, na žalost, pozabila pospraviti za seboj pomožne prostore. To je storila namesto njiju v enem dnevu skupina sedmih naših delavcev. Upamo, da sta se Matijevićeva srečno preselila v svoje novo domovanje nekje v Slavoniji.

Zaradi hladnega vremena smo pri nas v revirju Pogorelec 8. maja še vedno lahko pogozdovali. Posaditi pa je potrebno še 10.000 sadik smreke, ki so že zakopane v jarkih v gozdu. Zakasnitev je nastala zaradi stalnega deževja pa tudi sneg je nekajkrat nagajal.

9. maja drevje listavcev pod vrhom Pogorelca še vedno ni ozelenelo. Enako je z drevjem višje v Rogu.

SLAVKO KLANČIČAR, dipl. inž.

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Posojila za gradnjo stanovanj

S SEJE ODBORA STANOVANJSKEGA SKLADA

Odbor stanovanjskega sklada Gozdnega gospodarstva Novo mesto je na svoji seji 15. marca 1985 pripravil predloge o nakupu družbenih stanovanj, o najetu posojil pri bankah, o programu razvoja stanovanjskega gospodarstva ter predlog prioritete liste prosilcev za dodelitev stanovanjskih posojil v letu 1985.

Upoštevaajoč dejstvo, da je vloženih 24 prošelj za družbeno stanovanje, so člani odbora sprejeli sklep o nakupu dveh dvosobnih stanovanj v Novem mestu, poleg dveh v Novem mestu in dveh v Črnomlju, ki so že delno plačana.

Iz razpoložljive vsote v letu 1985 v višini 41.000.000 din je odbor izločil 20.770.000 din za stanovanjska posojila ter pripravil predlog prednostne liste prosilcev posojil:

Zap. št.	Priimek in ime	namen pos.	št. točk	že prejeta posojila (v letih)	višina posojila	opomba
TOZD Gozdarstvo Novo mesto:						
1.	Jože Banič	novogr.	276	300.000 (80-82)	400.000	
2.	Janez Učman	novogr.	264	210.000 (84)	500.000	
3.	Anton Turk	adapt.	257	—	300.000	
4.	Janez Gazvoda	novogr.	210	—	570.000	
TOZD Gozdarstvo Straža:						
5.	Franc Štravs	novogr.	333	646.000 (81-84)	400.000	zadnje posojilo
6.	Franc Fifolt	adapt.	320	220.000 (84)	350.000	
7.	Peter Grivec	novogr.	318	415.000 (83-84)	450.000	

8.	Franc Novinc	novogr.	278	220.000 (4)	500.000	
9.	Edvard Jerše	novogr.	258	—	300.000	
10.	Jože Saje	novogr.	243	340.000 (83-84)	400.000	
11.	Franc Vidmar	adapt.	199	—	250.000	zadnje posojilo

TOZD Gozdarstvo Podturn:

12.	Drago Gril	novogr.	339	540.000 (83-84)	500.000	
13.	Ilija Sivonjič	adapt.	306	—	500.000	zadnje posojilo
14.	Mato Jakovljevič	adapt.	305	—	270.000	zadnje posojilo
						(upo. višina predrač.)
15.	Domine Krese	novogr.	261	—	500.000	
16.	Marjan Pečak	novogr.	260	—	500.000	
17.	Milka Bjelajec	novogr.	225	110.000 (80-82)	400.000	
18.	Branko Avguštin	novogr.	220	300.000 (83-84)	300.000	
19.	Franc Avguštin	adapt.	207	—	390.000	zadnje posojilo
						(upo. višina predrač.)
20.	Marjan Gril	adapt.	187	—	200.000	zadnje posojilo
						(upo. višina predrač.)

TOZD Gozdarstvo Črmošnjice:

21.	Boris Marc	adapt.	354	—	260.000	
						(upo. višina predrač.)
22.	Drago Zupančič	adapt.	218	—	500.000	
23.	Jože Poljanc	adapt.	218	—	400.000	zadnje posojilo
24.	Jože Medic	novogr.	148	442.000 (81-83)	250.000	zadnje posojilo

TOZD Gozdarstvo Črnomelj:

25.	Nikola Poplašen	adapt.	325	165.000 (79-82)	250.000	zadnje posojilo
26.	Jakov Poplašen	novogr.	274	250.000 (81-83)	320.000	zadnje posojilo
27.	Irena Frankovič	novogr.	273	220.000 (4)	500.000	zadnje posojilo
28.	Boris Komarov	novogr.	248	180.000 (84)	690.000	
29.	Viktor Štukelj	adapt.	211	—	570.000	
30.	Čedo Ivančević	adapt.	201	—	200.000	
31.	Jože Tkalečič	adapt.	194	23.600 (74-75)	420.000	zadnje posojilo
32.	Ana Ivančević	adapt.	141	—	200.000	zadnje posojilo
						(upo. višina predrač.)

TOZD Transport in gradnje:

33.	Janez Klobučar	novogr.	314	260.000 (84)	300.000	
34.	Jože Kovač	novogr.	269	—	500.000	zadnje posojilo
35.	Jozo Gavranovič	novogr.	207	515.000 (82-84)	500.000	
36.	Ignac Rogelj	adapt.	187	—	200.000	zadnje posojilo
37.	Jože Berus	adapt.	167	—	300.000	zadnje posojilo
38.	Rajko Bele	novogr.	157	—	400.000	
39.	Stane Kumelj	novogr.	140	—	400.000	
40.	Vera Kumelj	novogr.	138	—	390.000	

TOK Gozdarstvo Novo mesto:

41.	Mirko Jarc	novogr.	347	165.000 (83)	600.000	
42.	Alojz Gorenčič	adapt.	314	160.000 (84)	700.000	zadnje posojilo
43.	Mijo Bubnjič	novogr.	279	220.000 (84)	500.000	
44.	Janez Blažič	novogr.	238	630.000 (80-84)	500.000	zadnje posojilo
45.	Roman Bregar	novogr.	142	150.000 (83)	350.000	zadnje posojilo

TOK Gozdarstvo Črnomelj:

46.	Jurij Špehar	adapt.	299	140.000 (83)	500.000	
-----	--------------	--------	-----	--------------	---------	--

TOK Gozdarstvo Trebnje:

47.	Andrej Kastelic	novogr.	256	—	400.000	
	delovna skupnost skupnih služb:					
48.	Majda Jakopin	novogr.	262	210.000 (84)	400.000	
49.	Šetinc Angelca	novogr.	192	—	500.000	
50.	Anton Špec	novogr.	157	415.000 (82-84)	430.000	
51.	Ana Švajger	novogr.	125	215.000 (83-84)	360.000	

Pri določanju višine stanovanjskih posojil je odbor upošteval zbrano število točk, že odobrena posojila, hkrati pa tudi zagotovitev lastne udeležbe delavca, upoštevajoč predračunsko vrednost in standardno stanovanjsko površino.

Delavski sveti tozdov (razen toka Gozdarstvo Trebnje, ki predloga še ni obravnaval) in DSSS so predlog prednostne liste obravnavali na sejah v obdobju od 21. marca do 3. aprila 1985 in ga potrdili z naslednjimi spremembami:

— delavski svet tozda Gozdarstvo Straža je spremenil višino posojila Francu Fifoltu s 350.000 din na 500.000 din, Petru Grivicu s 450.000 din na 400.000 din in Francu Novincu z 500.000 din na 400.000 din,

— delavski svet tozda Gozdarstvo Črmošnjice Jožetu Poljancu ni opredelil letošnjega posojila kot zadnjega.

SONJA LIČEN—TESARI

Strela ni tako redek pojav na Rogu. Že letos je 14. aprila kar močno pokalo po Rogu. Razbila je dve jelki, eno v oddelu 57 in drugo v oddelku 60 na Cinkovem Rogu, na nadmorski višini 900 m. Tam, kjer je strela razbila drevesa, je bilo na zemlji še najmanj pol metra snega. Računamo, da nam strela na leto uniči ali poškoduje kakih 100 m³ lesa. Včasih dobimo še kaj uporabnega, večkrat pa ne. Leta 1983 sem našel po eni sami nevihti v revirju 8 razbitih jelk z okoli 30 m³ lesa. (Tekst in slika Božo Miklič)

Razbita jelka v 64 oddelku

Iz poročila SDK za prvo četrletje

Zaradi uveljavitve novega obračunskega sistema (o čemer pišemo tudi v članku Milana Dragišiča) so primerjave uspehov gospodarjenja z lanskim četrletjem zelo otežene. Kaže pa, da bo po novem sistemu poslovni rezultat dajal natančnejšo sliko gospodarjenja, saj ne bo mogoče prikazovati (prividnega) fiktivnega dohodka. V obračunu za prvo četrletje spremembe še niso toliko učinkovale, kot bodo kasneje, kar velja na primer

zlasti za obvezno valorizacijo. Rezultati po njej bodo verjetno slabši.

Novi sistem ima namen preprečiti neutemeljeno porabo, kar je v skladu s prizadevanji za boljše gospodarjenje.

Celotni prihodek se je v regiji povečal za 73,4 odst. ali za 1,5 odst. več kot cene na drobno. Delež prihodka iz izvoza se je povečal, prav tako izvoz na konvertibilno področje za 15,3 odst., uvoz iz istega področja pa se je zmanjšal za 9,8 odst., s čemer je doseženo 115 odst. pokritje. Izvoz na klirinško področje se je povečal za 20,2, uvoz pa zmanjšal za 9,3 odst.

V pregledu uspeha postavke porabljenih sredstev ni mogoče primerjati z lansko. Po novem spadajo sem tudi obresti, amortizacija po predpisa-

nih stopnjah, materialni stroški DSSS, stroški bančnih storitev, strokovno izobraževanje, učinek revalorizacije, prehrana delavcev idr. Zaradi tega so se porabljena sredstva povečala za več (+ 96 odst.) kot dohodek (+ 23,8 odst.). Primerljivi bruto dohodek se je povečal za 85 odst., kar je več kot znaša inflacija (povečanje cen na drobno za 71,9 odst.).

Amortizacija, povečana za 63,2 odst., ne zagotavlja reprodukcije, ker je nižja od rasti cen.

Močno, kar za 195 odst., se je povečal izdatek za obresti, medtem ko se je akumulacija zmanjšala. Izgube so 3,3-krat večje kot lani.

Za skupno porabo (zdravstvo, kultura, šolstvo idr.) je bilo plačano 73 odst. več kot lani, kar je enako kot splošna poraba, (+40,6 odst.) v načrtovanih okvirih. Osební dohodki, ki so v mejah rasti dohodka, realno niso padli, seveda pa so precejšnje razlike med posameznimi gospodarskimi organizacijami. Poprečni mesečni čisti osebni dohodek na delavca je bil 32.314 din.

Industrijska proizvodnja v prvem četrletju je bila manjša za 3,8 odst., kar je verjetno posledica hude zime, ki bo

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

nadoknadena že v drugem četrletju.

SDK je dobila letos nove naloge, za kar se njeni delavci že usposabljaajo. Nove dolžnosti so: ocenjevanje zaključnih računov, ali so vsebinsko in formalno pravilno izdelani, ne pa npr. tendenciozno z zadrževanjem dohodka v zalogah, ekonomska finančna kontrola, npr. na zahtevo družbenopolitičnih organizacij ali ob najemnjaju inozemskih kreditov, preizkusi učinkovitosti vlaganj ter spremljanje rezultatov podjetij v tujini, katerih izgube se še povečujejo.

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

DOLENJSKI GOZDAR

Gozdovi na Gorjancih in smučarsko rekreacijski center

Letošnje leto so na zasedanju FAO razglasili za leto gozdov. Ugotovili so, da gozdovi po vsem svetu propadajo in da je zadnji čas, da človeštvo prične boj za njihovo ohranitev. Z raznimi opozorili smo dolžni osveščati ljudi, da je gozd najpomembnejši dejavnik zdravega življenjskega okolja.

Menim, da so prav gozdarji prvi poklicani, da se borijo za ohranitev gozdov in čisto okolje, povsod in ob vsakem času.

Z razvojem smučanja in smučarskega turizma v Sloveniji v zadnjih 10 letih so se začela pojavljati smučišča tudi na Dolenjskem. Razna smučarska društva so začela postavljati provizorične vlečnice in organizirala smučišča: Črmošnjice, Trebnje, Javorovica, Gaberje, Pionir—Gospodična in morda še kakšno. V zadnjih letih gradimo večji smučarski center Gače nad Črmošnjicami, ki še ni dograjen. Lani in letos pa so nam načrtovalci predložili program rekreacijskega centra Gorjanci. (Ni mi znano, kdo je nosilec projekta.) V načrtu rekreacijskega centra Gorjanci so upoštevana smučišča (alpsko smučanje), tekaške proge, igrišča in izgradnja vseh spremljajočih objektov (rekreacijski domovi, gostinski objekti, pomožni objekti ipd.). Iz skice razberemo, naj bi rekreacijski center Gorjanci obsegal več kot 200 ha površin (celotni kompleks). Po zadnji varianti pa naj bi se projekt skrčil za toliko, da bi šli v izgradnjo 1. faze projekta, 2. faza pa naj bi odpadla. Vendar moram pripomniti, da je del 2. faze projekta že realiziran: smučišče na košenici pri Gospodični in zemeljska dela smučišča Gaberje-Gospodična. Trenutno gre za izgradnjo 1. faze projekta, ki obsega gozd in košenice v trikotniku Krvavi kamen-Miklavž-Trdinov vrh. Kompleks obsega nekaj nad 100 ha, od tega okoli 45 do 50 ha gozdov.

Gospodarska enota Gorjanci (brez gozdov Pendirjevke in Kobil obsega 837 ha gozdov. Prevladujejo raznodobni in enodobni bukovi

gozdovi z 80%, ostalih listavcev je 10% (javor, brest, hrast, ostali) in iglavcev 10% (v glavnem smreka). Lesna zaloga znaša 260 m³/ha, prirastek 8,6 m³/ha in etat 3.500 m% letno. Pretežni del zavzema visokogorski bukov gozd. Gozdovi so občutljivi na škode po snegu in ledu. Z njimi gospodarimo po ustaljenih gozdarskih načelih. Predvsem težimo k prirodnemu obnovi sestojev. Spravilo lesa opravljamo s traktorji in žičnico, odvoz lesa pa po gozdnih cestah v smeri Vahte ali Gaberja. V enoti leži tudi pragozd Gorjanci s površino 24 ha (tik ob predvidenem smučišču).

Za gradnjo smučišča v manjšem obsegu je bilo izdano soglasje območnega sisa za gozdarstvo, za površino 4,5 ha. Vendar pri tem načrtu ne gre samo za to površino. V bistvu gre za širši poseg v kompleks najlepšega dela Gorjancev. Od Miklavža in strmin Pendirjevke se do Krvavega kamna in Črnega lica prepletajo košenice, grmišča in gozdovi. OD tu se začne z bukovimi gozdovi poraslo zemljišče dvigati proti 1181 visokemu Trdinovemu vrhu. Smučišča so predvidena izpod Trdinovega vrha, ob pragozdu in do brunarice Krvavi kamen. Predel obsega družbene gospodarske gozdove:

— del oddelka 14a s površino okrog 15 ha, zalogo 309 m³/ha in prirastkom 12,9 m³/ha (celotna površina 35 ha)?

— oddelk 15 a s površino okoli 15 ha, zalogo 289 m³/ha in prirastkom 11,4 m³/ha,

— oddelk 16a s površino okoli 10 ha, zalogo 220 m³/ha in prirastkom 11,3 m³/ha (celotna površina 27 ha),

— oddelk 16b s površino 5,6 ha (košenica)

— oddelk 16f s površino 0,8 ha, zalogo 151 m³/ha in prirastkom 6,9 m³/ha,

— oddelk 16c s površino okoli 2,0 ha nasadov (celotna površina 10 ha).

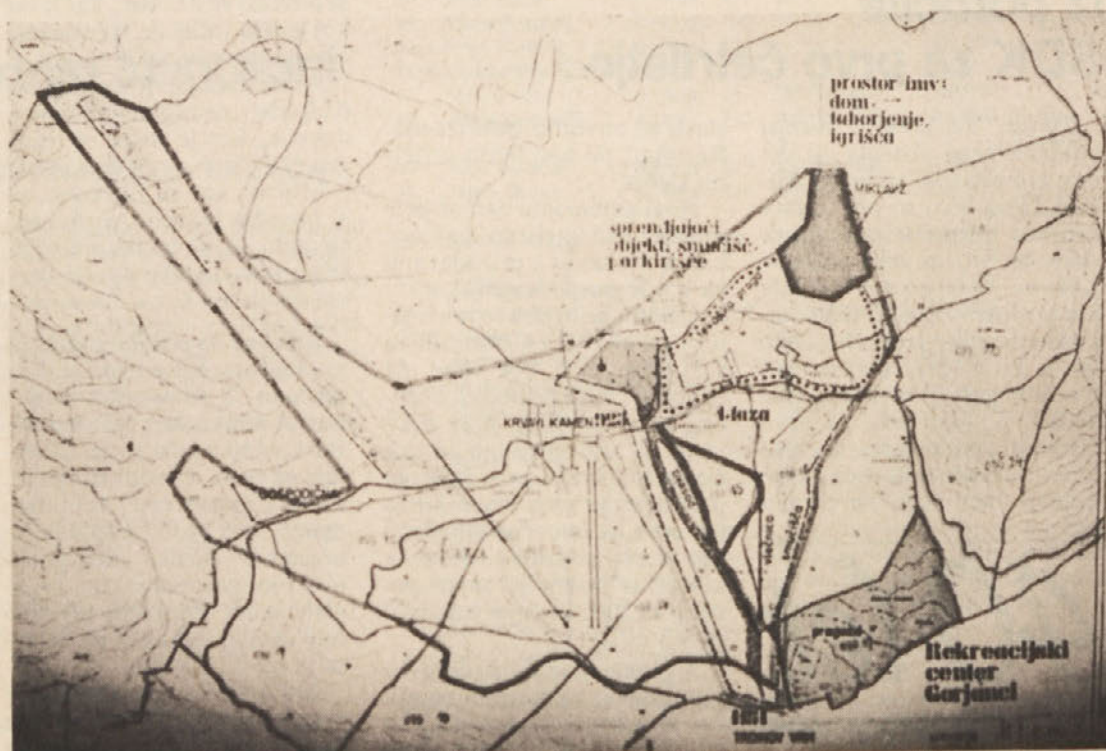
Iz navedenega pregleda vidimo, da gre za površino več kot 40 ha gozdov, ki bi bili z izgradnjo smučišča izločeni iz rednega gospodarjenja. K tej površini moramo prišteti še gozd oddelka 18c v izmeri 6 ha, z zalogo 151 m³/ha in prirastkom 7,4 m³/ha, ki je po izjavah načrtovalcev v celoti predviden za izgradnjo spremljajočih objektov rekreacijskega centra: gostišča, počitniški domovi in ostali objekti. Celotna, iz rednega gospodarjenja izločena površina bi znašala dejansko med 45 in 50 ha. Res ne bo nujno vse te površine v celoti posekati. Posekali in skrčili naj bi najprej gozd na površinah, ki so potrebne za žičnice in minimalne površine smučišč. Tri vlečnice bodo skupaj dolge od 1500 do 1800 m. Ob robu smučišč pa vidimo vrisano še žičnico Krvavi kamen-Trdinov vrh, v dolžini 1,0 km. Kot vidimo, površina 4,5 ha ne bo zadoščala za trase žičnice, smučišča in izgradnjo objektov. Pasovi in

enklave gozdov, ki ne bodo posekani in izkrčeni, naj bi služili kot varovalni pasovi za zaščito pred vetrovi in soncem, čeprav načrtovalci pravijo, da bi bilo bolje v ta namen posaditi smreko, ki pozimi daje več sence. Iz teh razlogov trdim, da bo dejanska površina gozdov izločena iz gospodarjenja veliko večja od zahtev po krčenju. Naj omenim samo primer TV oddajnika Trdinov vrh v neposredni bližini. Za potrebe izgradnje TV oddajnika je bilo izločeno 0,25 ha gozda. Ko je bil stolp zgrajen, smo bili postavljeni pred dejstvo, da je treba posekati še okoli 0,75 ha gozda okrog stolpa, ker ovira sprejem signalov. Kljub prvotnim zagotovilom smo morali dejansko izločiti iz gospodarjenja trikrat večjo površino, kot je bila predvidena.

Nekam naiven se mi zdi pristop k projektu. Gozdarji naj bi čimprej posekali trase žičnic in smučišč, da bi lahko začeli krčiti panje in ravnati zemljišča ter čimprej posejati travo, ostala dela pa bi potem nadaljevali v skladu s finančnimi možnostmi.

Menim, da bi morali preprečiti izgradnjo rekreacijskega smučarskega centra Gorjanci v obsegu in na način, kot je predviden, predvsem iz naslednjih razlogov:

— grobo je poseganje v naravno najbolj zanimivi del Gorjancev — spreminjanje pokrajine,

Skica rekreacijskega centra Gorjanci. Čudno: gozd naj bi se umaknil, da bo oddih popolnejši!

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

LETOVANJE PRED NAMI!

Prijave za letovanje v počitniškem domu v Novigradu, v garsonjerah v Miholaščici na Cresu, v prikolicah ter v Zoisovem gradu v Bohinjski Bistrici

Za letovanje v počitniškem domu v Novigradu, v dveh prikolicah v Zadru in v dveh na srednjem Jadranu, v garsonjerah na Cresu in v Zoisovem gradu v Bohinjski Bistrici je potrebno zbrati prijave delavcev upokojevcev ter koope- rantov do 15. maja 1985. Poči- tniški dom v Novigradu bo odprt od 1. julija do 30. avgus- ta 1985 z možnostjo letovanja pet ali deset dni. Prikolice v Zadru in na novi, še nedoloče- ni lokaciji bodo na voljo po

deset dni od 1. julija do 30. av- gusta, z možnostjo letovanja v pred- in posezoni, če bo veliko prijavljenih. Tudi v garsonje- rah na Cresu boste lahko leto- vali izven glavne sezone, ki bo trajala od 28. julija do 27. av- gusta z desetdnevnimi roki. Zoisov grad v Bohinjski Bistri- ci je na razpolago celo leto, v poletni sezoni predlagamo de- setdnevne roke letovanja, če pa ne bo dovolj prijavljenih, bomo roke oblikovali po željah prijavljenih.

1. Čas obratovanja doma v Novigradu je razdeljen takole:
od 1. julija do 11. julija od 31. julija do 10. avgusta
od 11. julija do 21. julija od 10. avgusta do 20. avgusta
od 21. julija do 31. julija od 20. avgusta do 30. avgusta

Polna cena oskrbnega dne je 1.400 din in jo plačajo za leto- vanje tuji gostje, ostali pa prispevajo:

— otroci tujih gostov do 10. let starosti	700 din
— člani GG in upokojenci	800 din
— nezaposleni družinski člani	450 din
— zaposleni družinski člani (zakonci)	880 din
— otroci od 2. do 10. leta starosti	220 din
— otroci od 10. leta starosti naprej	450 din
— otroci z osebnim dohodkom	1.400 din

Delavci GG in upokojenci imajo poleg tega regresiran oskrbni dan (po 46. členu pra- vilnika o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabi):

višina OD v letu 1984	regres osk. dne	plača osk. dan	cena osk. dne
do 19.794 din	73%	27%	220 din
od 19.794 din do 26.392 din	64%	36%	290 din
od 26.392 din do 32.990 din	55%	45%	360 din
nad 32.990 din	46%	54%	430 din

Delavci, ki opravljajo delo- vne naloge: sečnja lesa, nakla- danje lesa (ročno in z dvigali), ročno in mehanizirano spravi- lo lesa, minerska dela, stroji- niki in delavci pri gozdno- gradbeni mehanizaciji, dela

žagarja cirkularista, vozniki kamionov, dela pri gojenju gozdov, delavci invalidi ter de- lavci samohranilci imajo zni- žano oskrbnino po zgoraj na- vedeni tabeli. Ostali delavci, ki niso zajeti v predhodnem stav-

— izločitev večje površine gozdov iz rednega gospodarje- nja, — škodljivi vplivi na pragozd,

— gradnja raznih gostišč, počitniških domov in drugih objektov pri Krvavem kamnu v gozdu,

— motenje gozdne proiz- vodnje v gospodarski enoti,

— neustrezne gozdne ceste za javni promet, cesta z Vahte je zelo ozka in pozimi zelo ne- varna, v glavnem pa neustrez- na za dvosmerni promet, tudi cesta iz Gabrja ni grajena za javni promet, razširitve bi bile zelo drage,

— povečanje onesnaževanja gozdov, nevarnosti požarov in gozdnih tatvin.

Zelo bi bilo tudi zanimivo vedeti, koliko denarja bi bilo danes potrebno za izgradnjo takšnega centra in kdo ga bo dal? Če se samo spomnim na desetine in desetine prošelj, ki jih vlagajo krajevne skupnosti in društva za denarno pomoč pri raznih gradnjah domov, cest, asfalta, telefona, vodovo- da, brizgalne in podobno, se s takšno naložbo res ne morem strinjati, pa čeprav sem na- vdušen smučar. BaM

ku in so prejeli manjši osebni dohodek od 19.794 din, imajo popust v višini 73% (cena znaša 220 din). Delavci, ki so prejeli OD večji od 19.794 din in niso zajeti v prejšnjih dol-

2. Za letovanje v prikolicah prispevajo:

	julija in avgusta	junija in septembra
delavci in upokojenci GG	400 din	300 din
tuji gostje	1.360 din	960 din

V to ceno je všteta tudi turistična taksa.

3. Za uporabo garsonjer na Cresu prispevajo:

od 28. jun. do 27. avg.		izven sezone		
	male gars.	vel. gars.	male gars.	vel. gars.
člani kolektiva in upokojenci	450 din	550 din	350 din	450 din
tuji gostje	1.600 din	1.900 din	1.300 din	1.600 din

Vse morebitne spremembe v načrtovanem letovanju (od- poved, sprememba roka) so delavci dolžni sporočiti naj- kasneje 10 dni pred nastopom letovanja na DSSS (tovarišici Ličen—Tesari sonji), sicer jim bodo zaračunali stroške zaradi odpovedi letovanja v višini 15% vrednosti letovanja.

OO ZS prosimo, da pridobi- mo čimveč delavcev za polet- no letovanje in da prijave zberejo ter posredujejo v DSSS do 15. 5. 1985. Prosimo, da pri določitvi časa koriščenja do- pusta upoštevate vse roke in obvezno predlagate dve mož- nosti.

Če letuje z delavcem ali upo- kojencem tuj gost v isti garsonjeri, se zanj doplača dnevno v sezoni 320 din, izven sezone pa 240 din.

V to ceno je všteta tudi turis- tična taksa.

4. Za letovanje v Zoisovem gradu v Bohinjski Bistrici prispevajo dnevno:

— naši delavci in upo- kojenci 120 din za ležišče v garsonjeri, 100 din za skupno ležišče ter 80 din za pomožno ležišče,

očilih, imajo 46% popusta (ce- na znaša 430 din).

V te cene ni všteta turistična taksa, ki jo je treba plačati ob prihodu v dom ter znaša 38,50 din dnevno po osebi. Turis- tične takse ne plačajo otroci do 7. leta starosti, vojni invalidi in invalidi dela. Za otroke od 7. do 15. leta starosti znaša turis- tična taksa 19 dni.

— tuji gostje pa 260 din za ležišče v garsonjeri in 220 din za pomožno ter skupno ležiš- če.

Otroci delavcev GG, mlajši od 6 let, ne plačajo ničesar.

Turistična taksa znaša za odrasle 25 din, za otroke od 7. do 14. leta starosti 12,50 din, za otroke, mlajše od 7 let, tu- ristične takse ni.

Vse stroške letovanja, razen turistične takse za bivanje v počitniškem domu v Novigra- du, ki jo vplačamo ob prihodu v dom, bo možno poravnati iz osebnega dohodka v juliju, av- gustu in septembru, to je do predvidenega obračuna za 3. četrtletje. Vsak delavec, ki se bo odločil za obročno plače- vanje stroškov letovanja iz osebnega dohodka, bo moral hkrati s prijavo za letovanje podpisati tudi izjavo, da do- voljuje administrativno prepo- ved na osebne dohodke v višini stroškov letovanja. Delavci, ki se ne bodo odločili za obročno odplačevanje stroškov letova- nja, bodo morali stroške po- ravnati pred odhodom na leto- vanje pri blagajni temeljne or- ganizacije, za Novigrad pa ob prihodu v dom.

Dijaki pri izkopu sadik v drevesnici Gabrini. (Slika M Bajt)

Takole pa mi revirni

Pet zjutraj! Ah, še urica najslajšega dremeža in pretegovanja, ko človek še noče misliti na šklepetanje budilkinih zob. Prešine te sladka misel na nekaj trenutkov nežnosti, ki ti potlej tistih osem ur delujejo kot pomirjevalno sredstvo. Vzameš v svojo roko nežno ročico, se nežno (kolikor še sploh znaš)? skloniš nad obraz, ki je še razžarjen s sanjami... Prekletol! Iz predsobe zaslišim glas telefona. O, ne boste me, saj nisem ne telefonist ne punca na klic. Uradne ure se začno natanko ob šestih in pika. Hudirja, me zagloda, kaj pa, če je kaj važnega? Celo na smrt med sorodniki pomislim. Že sem v spodnjicah pri aparatu.

»Hej, ti,« se oglasi šofer z one strani žice. Pridi takoj zmerit les, ker ga imam že na postaji!

Kakopak, da je šel lahko s kurami spat, les naložil že večeraj in ga danes ob prvem kikirkanju petelina odpeljal. Spomnil sem se prenekaterega imena živali vseh celin, se odplazil v spalnico, ujel strupene strelice oči svoje najdražje in jo odkuril.

»Ha, tem se pa gode, pol ure gor ali dol,« so mi tleskale v ušesa pripombe čakajočih kmetov v pisarni. Potem pa neskončno nakladanje težav tega, prošelj onega, zahtev tretjega in groženj seveda tudi ni manjkalo. Ko so zatlesnila vrata za zadnjim, sem se pobral in jo hotel brž stisniti s pohabljenim fičkom, toda, joj! Skozi okno so me ženske še ujele, da me kliče telefon. Žametno prijazen glas komaj znanega »prijatelja«, ki ga že dvajset let nisem videl, me je moledoval za najboljša, po možnosti najcenejša drva in, to se razume, čimprej. Vse za prijatelje!

Končno nama je s pomočnikom uspelo odropotati proti Gorjancem. Naj gozdar skozi dvojna očala prebira časopis, v hosti pa mu ne uide nobena nežigosana vejica. Tako sva tistega dne opazila pri neki hiši kar zajeten kup hlodovine. Nežigosana, pa še ukradena povrhu! Človek se je pač hotel (stabilizacijsko) znajti na tuj račun. Trkava na duri, ključava, nič. Mrtvo tiha gluhoti pa naju ni odgnala. Poslal sem pomočnika z avtom na drugi konec vasi, sam pa sedel na prijetno sonce in se zabaval z opazovanjem prepirljive koko-

šje družčine. E, nenadoma je zaškrtnilo v ključavnici in na pragu, za mojimi pleči, se je prikazala gospodinja. Ob njenem zelenem obrazu sem že mislil poklicati reševalce. No, ko je ženska prišla do prve sapice, sem ji lepo in kratko dokazal, da ni le v njih, ampak tudi v nas, gozdarjih, nekaj lisičjega. Pa ne iz zlobe, ampak zato, da se hosta ne prelevi v goljavo.

Do konca službe sva še dosti precijazila in ob treh primolela jezike domov.

Ah, ljubi domek pa kosilce, malo dremeža... Ne, zeleni brat, uštel si se. Ko so domači videli v

moji družčini naphano službeno torbo, se jim je že zavrtel film o večno polni mizi računov, manualov... Takole do enajstih, polnoči, in iz treh parov oči mi je očitalo zjutraj obljubljeno kopanje v Šmarjeti.

»Foter je programiran, ajd živijo!« sta jo odpekotala mulca vsak po svoje. Za svoj »najboljši del« pa sem bil prepričan, da se je odločil za tihi teden.

Ob enajstih, ko sem legel v dokaj hladno posteljo in razmišljal, da zaslužim na dan malo manj ko sedem letov, me je ogrelo in zazibalo v sen le geslo, ki je preživelo vse veke: »Hrabo tovariši, lahko bi bilo še dosti slabše!«

UROŠ KASTELIC

Pri strojnem presajanju je treba sadike še ročno popraviti in spopolniti. (Slika M. Bajt)

Radoha — Palatina — delavec Klobčar označuje prevzeta drva

KJER NAJDEŠ PRIMEREN PROSTOR, POSADI DREVO

Gozdarsko in lesnoindustrijsko podjetje Jasen iz Kraljeva, ki gospodari v dolinah in hribih ob reki Iber, se ponaša z lepim uspehom. V preteklih štirih letih so pogozdili 3.200 ha goličav. Največ so pogozdovali z borom, v višjih predelih 1700 sadik na 1 hektar, v nižjih pa po 2500 sadik. Nekdaj so na planinah v širši okolici Kraljeva rastle listnate in iglaste gozdovi. Ljudje so jih v stoletjih postopoma popolnoma iztrebili in dež je na strminah izpral zemljo do golega kamenja (serpentin vulkanskega izvora). Na takih tleh je težko obnoviti rastlinje. Pogozdujejo z majhnimi sadikami (20 cm), ki so primerne za skopa, plitva tla.

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO

Čez desetletje se bo območje ob Iberu spremenilo. Namesto strmih golih in kamnitih pobočij bo videti zelen gozdat plašč. Spremenilo se bo vreme, vzniklo bo novo rastlinje in pojavile se bodo številne živali, ki dosedaj na tem območju niso našle ne hrane ne zavetja.

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca, Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. — Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk Tiskarna Novo mesto.

40 let

GOZDNO GOSPODARSTVO
NOVO MESTO